

zakładanie • pielęgnacja • przeciwdziałanie chorobom • zestawienia

OGRODNIK
DOSKONAŁY

PIĘKNY TRAWNIK

NAJLEPSZE
GATUNKI TRAW
I MIESZANKI
DO POLSKICH
OGRODÓW

Maciej Mynett, Maria i Sławomir Prończukowie

SPIS TREŚCI

Zanim założymy trawnik	8	Odchwaszczanie	24
Dlaczego warto założyć trawnik	10	Spulchnianie gleby	25
Rodzaje trawników	13	Wątowanie gleby	25
Trawniki ozdobny	13	Mieszanki traw	26
Trawniki uniwersalny	14	Jak wybrać najlepszą mieszankę	26
Trawniki rekreacyjny, sportowy	15	Mieszanki nasion stosowane na trawnikach	27
Trawniki na trudnym terenie	16	Właściwości gatunków i odmian	29
Trawniki w miejscach zacienionych	17	Estetyka trawników w zależności od gatunku i odmiany	31
Jak zaprojektować trawnik	18	Katalog gatunków traw na trawniki	32
Przygotowanie gleby pod trawnik	22	Gatunki podstawowe	33
Jakie podłoże jest najwłaściwsze	22	Gatunki uzupełniające	37
Badanie gleby	22	Gatunki marginalne	39
Przygotowanie miejsca	23		

Zakładanie i pielęgnacja trawnika 44

Zakładanie trawnika	46
Wysiewanie nasion	46
Pielęgnacja trawnika po wysiewie	48
Trawnik z rolki	48

Pielęgnacja trawnika	51
Nawadnianie	51
Nawożenie	55
Zwalczanie chwastów	60
Wałowanie	62
Koszenie	63
Wertykulacja	70
Aeracja	72
Piaskowanie	73
Odnawianie trawników	73

Co zagraża trawnikowi 74

Choroby trawnika	76
Jak zapobiegać chorobom	89

Szkodniki trawnika	92
Inne problemy	100

Rok na trawniku	102
-----------------	-----

Zamiast trawnika	104
------------------	-----

Rośliny okrywowe polecane zamiast trawnika	106
--	-----

Zestawienia	108
Niepowodzenia w pielęgnacji trawnika	108
Objawy na trawach ułatwiające rozpoznawanie chorób	110
Orientacyjne koszty założenia trawnika i jego rocznej pielęgnacji	111

Od autorów

Książkę „Piękny trawnik” oddajemy Państwu z wielką nadzieją i radością. Chcielibyśmy, by dzięki niej pielęgnowanie najbardziej eksponowanego miejsca w ogrodzie stało się łatwiejsze, a efekt pracy co najmniej dorównywał marzeniom o bujnej zielonej murawie. Mamy nadzieję, że zebrana w tym poradniku wiedza, poparta latami doświadczeń w zakładaniu i pielęgnacji trawników, przyda się nie tylko amatorom, właścicielom przydomowych trawników, ale także profesjonalistom zajmującym się projektowaniem ogrodów.

Zdajemy sobie sprawę, że trawnik pozostaje wyzwaniem dla ogrodnika. Jest najtrudniejszym w utrzymaniu elementem krajobrazu, ale jednocześnie dającym najwięcej satysfakcji właścicielowi. Nawet jeśli w naszym przydomowym ogrodzie

przeznaczymy pod trawnik tylko niewielki skrawek, możemy z niego wydobyć wszystkie niepowtarzalne zalety i stworzyć murawę porównywalną z najlepszymi angielskimi wzorcami.

Poprowadzimy Państwa przez wszystkie etapy realizacji: od określenia miejsca pod przyszłą murawę, jej przeznaczenia, przez przygotowanie gleby, wysiew nasion, po pierwszą radość koszenia. Wskażemy niebezpieczeństwa czyhające na naszego zielonego podopiecznego i podpowiemy, jak sobie z nimi radzić. Na koniec zasugerujemy rozwiązania dla tych, którzy nie chcą lub nie mogą mieć trawnika, a chcieliby obsadzić trudne miejsca niskimi roślinami.

Mamy nadzieję, że po lekturze Państwa zielone dywany staną się jeszcze efektowniejsze.

Mgr inż. Maciej Mynett

Absolwent Wydziału Ogrodniczego SGGW w Warszawie. Zajmował się produkcją szkółkarską w Instytucie Sadownictwa i Kwiaciarstwa w Skierniewicach. Obecnie pracuje w komercyjnej firmie specjalizującej się m.in. w pielęgnacji trawników. Jest wykładowcą pielęgnacji terenów zieleni w Wyższej Szkole Ekologii i Zarządzania w Warszawie, bierze czynny udział w popularyzacji wiedzy ogrodniczej w radiu i telewizji. Autor książek dla ogrodników.

Dr hab. Maria Prończuk

Absolwentka Wydziału Rolniczego SGGW w Warszawie. Przez 43 lat była pracownikiem naukowym w Instytucie Hodowli i Aklimatyzacji Roślin. Jest współhodowcą 13 odmian traw, autorką 118 publikacji naukowych. Popularyzuje wiedzę o trawnikach, prowadząc wykłady i szkolenia dla studentów SGGW, inspektorów zieleni miejskiej oraz osób zakładających ogrody. Pełni funkcję eksperta do spraw chorób i szkodników w firmie trawnikowej Roll-Traw.

Prof. dr hab. Sławomir Prończuk

Absolwent Wydziału Rolniczego Katedry Łąkarstwa SGGW w Warszawie. Przez 45 lat pracownik naukowy w Instytucie Hodowli i Aklimatyzacji Roślin. Jest współhodowcą 14 odmian traw, autorem 115 publikacji naukowych. Był inicjatorem produkcji mieszanek trawnikowych na polskim rynku. Współpracował z firmami nasiennymi i ogrodniczymi. Obecnie pełni funkcję doradcy naukowego w firmie trawnikowej Roll-Traw.

Trawnik w miejscach zacienionych

Często upieramy się przy zakładaniu trawnika w miejscach zacienionych. Niestety, w cieniu trawnik będzie mniej atrakcyjny, szybko się przerzedzi i za gości na nim mech; doskonale się za to sprawdzą gatunki i odmiany bylin oraz krzewinek zadarniających lepiej znoszących niedobór światła. Trawnik można założyć w miejscu, w którym cień występuje tylko okresowo. Przez ponad połowę dnia darń powinno oświetlać bezpośrednie światło słoneczne – wtedy możemy tam posiać odmiany znoszące zacienienie, jednak taki trawnik powinien być wyżej strzyżony. Nie powinniśmy zostawiać skoszonej trawy, która dodatkowo zacienia rosnącą darń. Warto też wybierać nawozy zawierające magnez (Mg), ponieważ jest to bardzo ważny składnik chlorofilu. Dzięki niemu proces fotosyntezy jest lepiej wykorzystany, a trawa – silniejsza.

Trawnik w miejscu zacienionym jest dłużej wilgotny po podlaniu i podatniejszy na infekcje grzybowe, warto więc na stałe wpisać do kalendarza prac profilaktyczny oprysk fungicydem.

Jeśli zakładamy trawnik w cieniu, to:

- wysiewamy gatunki dobrze znoszące zacienienie,
- nie kosimy niżej niż na wys. 7 cm,
- zawsze zbieramy skoszoną trawę,
- jesienią wygrabiamy liście,
- podlewamy zgodnie z potrzebami,
- zmniejszamy dawki nawozów (azotowych).

Jeśli dobierzemy odpowiednią mieszankę, przejściowe zacienienie nie zaszkodzi trawnikowi.

Rolki darni z gruntu.

Produkcja darni na folii.

Rolka darni z folii przygotowana do transportu.

(nie osłabia to jednak procesu ukorzeniania), a darń z folii ma w 100% nienaruszone korzenie. Okres produkcji trawników z gruntu to ok. 1,5 roku, a z folii – 1,5 miesiąca. W Polsce najpowszechniejsze są małe rolki o powierzchni 1m² i ciężarze 15-25 kg, który zależy od wilgotności. Rolki są łatwe do przeno-

szenia. Wskazane jest, aby od wycięcia do położenia na nowym miejscu nie upłynęło więcej niż 24 godziny. Dopuszczalny okres przechowywania zwiniętych rolek zależy od temperatury i wilgotności powietrza. Im wyższa temperatura, np. powyżej 25°C, i wilgotność rolki, tym większe niebezpieczeństwo tzw. zaparze-

nia się i wystąpienia chorób fuzaryjnych. W przypadku przesyłania darni na duże odległości najlepiej jest ją przewozić w chłodniach w temperaturze od 0 do +5°C, wtedy jest dopuszczalne zwinięcie rolki nawet na kilka dni.

Jak położyć trawnik z rolki

Układanie rolowanego trawnika nie wymaga specjalnych kwalifikacji, ale należy to robić sprawnie i fachowo. Najpierw należy przygotować teren (czynności nie różnią się od technologii zakładania trawnika z siewu), potem wybrać dostawcę i dopilnować sprawnego układania płatów darni. Pierwszą zasadą jest idealne wyrównanie powierzchni gruntu, następnie należy zadbać o umiarkowaną wilgotność gleby, a wreszcie po położeniu darni systematycznie ją podlewać. Pracę rozpoczynamy, wybierając linię prostą jako prowadzącą. Rolki rozwijamy w układzie przesunięć jak cegły w murze. Darń powinna być dosunięta płat

Pasy trawy układa się, dokładnie dociskając płyty do siebie i do podłoża.

Rdze traw

Trawy mogą być porażane przez kilka gatunków grzybów rdzawnikowych z rodzaju *Puccinia* i *Uromyces*. Wszystkie gatunki tworzą na liściach małe plamy z pomarańczowo-brunatnymi lub żółtymi skupieniami zarodników. W późniejszym okresie mogą być widoczne również brunatnoczarne zarodniki. Rdze generalnie nie mają dużego wpływu na wygląd trawników regularnie koszonych i nawożonych. Większe szkody można obserwować późnym latem i jesienią na trawnikach wysoko koszonych, gdzie dominuje wiechlina łąkowa i gdy chłodna pogoda zahamuje wzrost traw.

W zależności od sprawcy choroby plamy na trawniku mogą mieć różne zabarwienie. Gdy wystąpi rdza żdźbłowa (*P. graminis*), obserwujemy na liściach brunatno-pomarańczowe skupienia zarodników, a w przydatku rdzy żółtej (*P. striiformis*) skupienia zarodników są żółte, układające się w charakterystyczne ściegi mające początek na czubku liścia.

Warunki sprzyjające wystąpieniu choroby:

- brak nawożenia azotowego,
- chłodna i sucha pogoda jesienią,
- zahamowany wzrost traw,
- podatne odmiany oraz rosa umożliwiająca kiełkowanie zarodników.

Trawnik wiechlinowy z objawem rdzy żdźbłowej.

Skupienia zarodników rdzy żółtej na liściach wiechliny łąkowej.

„PIĘKNY TRAWNIK” – PORADNIK ZAKŁADANIA I PIELĘGNACJI

Zadbany trawnik jest najpiękniejszą ozdobą ogrodu, jego wizytówką, dumą ogrodnika.
Czy jest trudny w założeniu?
Co zrobić, by był intensywnie zielony?

Książka „Piękny trawnik” to jedyny na rynku poradnik zawierający kompletny zestaw informacji przydatnych dla ogrodnika amatora, który chciałby założyć trawnik i umiejętnie go pielęgnować.

Autorzy, specjaliści od zakładania i pielęgnacji trawników, wiedzą o nich wszystko. Zdradzają tajniki przygotowania podłoża, doboru odpowiednich mieszanek, dawkowania nawozów, sposobu podlewania, koszenia i napowietrzania oraz walki z chorobami i szkodnikami. Uzupełnieniem poradnika jest katalog najpopularniejszych gatunków traw polecanych do polskich warunków oraz roślin, które mogą zastąpić trawnik, a także kalendarz prac i zestawienia pomocne w pielęgnacji.

Przeczytaj, a trawnik nie będzie miał przed Tobą tajemnic

 Husqvarna

 SUBSTRAL

MULTICO
Oficina Wydawnicza

Księgarnia internetowa:
www.multicobooks.pl
e-mail: biuro@multicobooks.pl

Zamówienia telefoniczne:

801 70 33 42
22 564 08 00

Zamówienia faksem:

22 564 08 03

Cena: 37 zł

ISBN 978-83-7073-808-2

9 788370 738082